

Примљено :	20	Образац 04
ОП. ЈЕД.	Број	Вредност

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
родитеља и име
Датум и место рођења

Савић, Горан, Сандра
3. 2. 1994. Ниш

Основне студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Основне академске студије србистике
Дипломирани филолог
2013.
2017.
9,71

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена
Научна област
Наслов завршног рада

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Мастер академске студије филологије
Мастер филолог
2017.
2018.
10,00
Филолошке науке
Лексика народне медицине у Гадином Хану

Докторске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Година уписа
Остварен број ЕСПБ бодова
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Докторске академске студије филологије
2018.
140
10,00

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске
дисертације
Име и презиме ментора,
звање
Број и датум добијања
сагласности за тему
докторске дисертације

Микротопонимија Запања – семантичко-творбени аспект
Татјана Трајковић, ванредни професор
8/18-01-003/22-022, 12. 4. 2022.

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна
Број поглавља
Број слика (шема, графикона)
Број табела
Број прилога

371
10
6 слика, 4 шеме, 5 графикона
/
5

ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА **који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1.	<p>Савић, Сандра. Називи биљака у микротопонимији Буцака – семантичко-творбени аспект. <i>Philologia Mediana</i>, XIII, 2021, 687–702.</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i></p> <p>У раду је дата семантичко-творбена анализа микротопонима који су ескенирани из <i>Микротопонимије Буцака</i> Јакше Динића. Утврђено је да од преко 3000 микротопонима Буцака, 360 припада фитошумској мотивацији. Семантичка анализа рађена је кроз шест семантичких група: 1. <i>Дрвеће</i>, 2. <i>Шибље</i>, 3. <i>Житарице</i>, 4. <i>Поврће, воће и индустријско биље</i>, 5. <i>Траве</i> и 6. <i>Општи називи растлија</i>. У другом делу рада обрађени су једночлани, двочлани и вишечлани топоними. Код једночланих топонима показало се да су најпродуктивнији суфикси <i>-је</i>, <i>-ак</i> и <i>-ица</i>. За двочлане и вишечлане топониме утврђено је да су заступљени у мањем броју. Кандидаткиња је на грађи са подручја Буцака овладала методама семантичког и творбеног приступа микротопонимима.</p>	M51
2.	<p>Савић, Сандра. Називи животиња у микротопонимији Буцака. У: <i>Драган Лилић између лингвистике и стилистике – Зборник радова</i> (Уредник Голуб Јашовић). Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, 2021, 275–288.</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i></p> <p>У раду се анализира око 120 микротопонима који су изведени од назива животиња, односно мотивисани зоонимом. Грађа је посматрана са семантичког и структуралног аспекта са циљем да се прикаже заступљеност географских назива зоонимског порекла на одређеној територији. Семантичка поља у која је сврстана топонимастика грађа су: <i>Сисари (домаће и дивље животиње)</i>, <i>Гмизавци</i>, <i>Птице</i>, <i>Рибе</i> и <i>Ињекти</i>. Структуралном анализом обухваћене су следеће групе: 1. <i>апелатив без икаквих измена</i>, 2. <i>једночлани топоними</i>, 3. <i>двочлани и вишечлани топоними</i> и 4. <i>релациони топоними</i>. Кандидаткиња је на примеру топонимског материјала из Буцака овладала методологијом ономастичких истраживања.</p>	M44
3.	<p>Сандра Савић. Романски супстрат у микротопонимији источне Србије (Заглавак, Буцак и западни део књажевачке територије). <i>Етно-културолошки зборник</i> 24, 2021, 85–99.</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i></p> <p>Рад је посвећен језичкој интерференцији која је присутна у микротопонимији источне Србије (Заглавак, Буцак и књажевачка околиша). У првом делу рада истражен је романски супстрат обихвативши притом влашки језички слој и латински језик. У другом делу обрађена лексика је посматрана из творбеног аспекта кроз три групе: једночлани, двочлани и вишечлани микротопоними. Кандидаткиња је на грађи микротопонимије источне Србије овладала методологијом ономастичких истраживања, што се у овом случају односило на етимолошки и творбени циљ.</p>	M44
4.	<p>Савић, Сандра. Из ономастике Заплања – микротопонимија заглањског села Тасковићи. У: <i>Језици и културе у времену и простору X/1</i> (ур. Снежана Гудурић, Јасмина Дражић, Марија Стефановић). Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду, 2022, 217–226.</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i></p> <p>Корпус за овај рад било је стопинак микротопонима забележених у заглањском селу Тасковићи. Анализирали су са семантичког аспекта са циљем да се утврде основе за даља топонимастичка истраживања целе регије Заплања. Грађа је подељена у пет семантичких група: 1. <i>Географски називи условљени физичкогеографским својствима тла</i>, 2. <i>Хидронимија</i>, 3. <i>Човек – живот и рад</i>, 4. <i>Микротопоними антропоимског порекла</i>, 5. <i>Географски називи настали од других топонима</i>. Анализом је утврђено да је прва семантичка група најбројнија, а у оквиру ње се по фреквенцији истичу називи мотивисани површинским својствима тла.</p>	M14
5.	<p>Савић, Сандра. Творбена структура микротопонима Заплања. <i>Philologia Mediana</i>, XVI, 2024, 481–490.</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i></p> <p>У раду су са творбеног аспекта приказани топоними заглањских села Горњи Барбеш и Сопотница. Микротопонимска грађа подељена је у шест творбених целина: 1. <i>атрибутивне синтагме и асуфиксална универбизација</i>, 2. <i>универбизација са суфиксацијом</i>, 3. <i>топонимизовани антропоимски</i>, 4. <i>секундарна деривација од других топонима</i>, 5. <i>сраслице</i> и 6. <i>синтагме</i>. Циљ рада био је да се на основу класификације примењене на историјској грађи изврши анализа савремених топонима на одређеном географском подручју како би се утврдила могућност примене наведене методологије на целокупни микротопонимски корпус области Заплања, што је и потврђено закључком овог истраживања.</p>	M51

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ДА НЕ

Образложење

Кандидат мрр Сандра Савић завршила је рад на докторској дисертацији, поднела је захтев за именовање комисије за оцену и одбрану докторске дисертације, поднела је потребан број одштампаних и повезаних примерака докторске дисертације, поднела је примерак докторске дисертације у ПДФ формату на диску, што је у складу са Одлуком о достављању докторских дисертација за репозиторијум Универзитета у Нишу и има више радова објављених у домаћим часописима са листе министарства надлежног за науку.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

Докторска дисертација под називом *Микротопонимија Заплања – семантичко-творбени аспект* састоји се из 10 поглавља: 1. *Увод*, 2. *Дономастичка истраживања*, 3. *Семантичка класификација микротопонима*, 4. *Макро и микро системи у топонимији*, 5. *Структурална класификација микротопонима*, 6. *Статистички приказ творбених модела*, 7. *Закључак*, 8. *Напомене уз речник микротопонима*, 9. *Речник микротопонима*, 10. *Прилози: слике са терена*, након чега следе и целине: *Литература* и *Биографија аутора*.

У Уводу се дају информације о предмету рада, циљевима и методама обраде микропонима и описује се начин прикупљања и обраде грађе.

Поглавље *Доономастичка истраживања* садржи потпоглавља у којима се описују: положај, границе, име, природне целине, места и становништво Заплања. Ова целина садржи и осврте на дијалекатске карактеристике (акценат, вокали, консонанти, морфологија) говора Заплања и њихов одраз у микропонимији.

Централни положај дисертације заузимају треће и пето поглавље будући да је у њима детаљно представљена анализа микропонима. Треће поглавље посвећено је семантичком приступу заплањској микропонимији. Садржи следеће мање целине: *Географски називи условљени физичкогеографским својствима тла, Хидронимија, Човек – живот и рад, Микропоними антропонимског порекла, Географски називи настали од других топонима и Микропоними недовољно јасне мотивисаности*. Свако од наведених делова садржи унутрашњу семантичку класификацију и анализу. *Географски називи условљени физичкогеографским својствима тла* разврстани су у следећа семантичка поља назива мотивисаних: природним обликом, положајем и изгледом тла, површинским својствима тла, саставом и особинама тла, фитонимима, зоонимима, односом према другим топонимима и бројевима. Хидронимија је класификована у пет тематских целина: *хидрографски термини у хидронимији, називи који изражавају различита својства у хидронимији, хидронимски називи фитонимског порекла, хидронимски називи зоонимског порекла и називи за хидронимске објекте настале човековим радом*. Темат *Човек – живот и рад* обухвата семантичка поља микропонима мотивисаних: *друштвеним животом, пољопривредним културама и начином коришћења тла, ратарством и сточарством, пчеларством, привредним објектима и производима, путевима и прелазима, духовним животом*. Микропоними антропонимског порекла разврстани су у групе са: *мушким именом, личним или породичним надимком, презименом, звањем, положајем, занимањем, етником, женским именима, сродственим терминима*. Географски називи настали од других топонима налазе се у групама: *називи од ојконима, називи од других микропонима и називи од хоронима*.

У петом поглављу микропоними су анализирани из структурално-творбеног аспекта. Подељено је у следећа потпоглавља: *Безафиксални творбени модел – називи настали топонимизацијом апелатива, Афиксални творбени модел и Сложени микропоними*. Афиксални творбени модел садржи три групе: *суфиксални, префиксални и префиксално-суфиксални творбени тип*. Сложени микропоними подељени су у: *топономастичке сложеннице и двочлане и вишечлане топономастичке синтагме*.

Поглавље *Статистички приказ творбених модела* садржи пет графикона на којима су представљени одређени резултати истраживања: *Процентуални приказ творбених модела у микропонимском систему Заплања, Процентуални приказ суфиксираних микропонима, Најзаступљенији именички суфикси у анализираном корпусу, Сложени микропонимски називи и Однос двочланих и вишечланих микропонимских јединица изражених у процентима*.

У осмом поглављу детаљно је објашњен садржај *Речника микропонима*, што се односи на употребу скраћеница, појаву фонетских и обличких варијетета, понављање истих микропонима и сл.

Речник микропонима састоји се од преко 2000 узбучених микропонимских јединица са пратећим информацијама уобичајеним и очекиваним код оваквог лексикографског списка. Десето поглавље доноси пет фотографија насталих на терену са којег је прикупљана грађа. Одељак *Литература* има више од 200 библиографских јединица цитираних у самој дисертацији.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

Основни циљеви који су постављени у пријави докторске дисертације под називом *Микропонимија Заплања – семантичко-творбени аспект* јесу: сакупљање, бележење, похрањивање и детаљна анализа лексичко-семантичких и структурално-творбених карактеристика микропонимије области Заплања. Корпус који је обрадила мср Сандра Савић обухвата преко 2000 микропонимских јединица, што потврђује исцрпни *Речник микропонима*, који је саставни део дисертације. Овим је испуњен циљ да се проучавани терен темељно истражи, те да се микропонимија овог краја савесно забележи и тако сачува од заборава, јер је томе свакако изложена судећи по томе да су информатори били старији мештани Заплања. У дисертацији је сва грађа подвргнута детаљном истраживању применом ономастичке методологије, која подразумева семантичку и творбену анализу. Исцрпна систематизација прикупљеног топономастичког материјала имала је за циљ потпуну језичку обраду лексикографских јединица. Приступ је подразумевао разврставање на основне групе у оквиру обе анализе (лексичко-семантичке и структурално-творбене), у оквиру којих се аналитички пришло сваком микропониму. Семантичком анализом обухваћено је пет основних група и једна са микропонимима нејасне мотивисаности. Творбеном анализом приступљено је кроз три основне групе. Дубљим приступом свакој од основних целина и ужим груписањима дошло се до јасних описа свих микропонима, чиме је остварен важан циљ дисертације. Начин обраде и анализе прикупљеног материјала, дискусија током анализе и презентовање резултата показују висок ниво остваривања постављених циљева докторске дисертације.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Микропонимија представља важан део језика и културе једног народа. У микропонимијском слоју језика једног народа садржано је сведочанство о постојању народа, култура, језика и историјских путева датог простора. Бележењем топонима обавља се важан задатак чувања оваквих потврда о нематеријалном и културном наслеђу. Резултати рада на дисертацији *Микропонимија Заплања – семантичко-творбени аспект* дали су велики научни допринос лингвистици. Базични допринос ономастици свакако је видан јер је овим радом обухваћена област од 34 села. Забележено је и на тај начин трајно сачуваних од заборава преко 2000 микропонима. С обзиром на

чињеницу да старији говорници из руралних средина добро памте микротопониме свога села, а да је млађих говорника све мање, реално је очекивање потпуног нестанка ове лексике. Записивањем микротопонимске грађе ова опасност је сасвим сигурно избегнута, што је немерљив допринос очувању и неговању српског језика. Лингвистичке анализе примењене у дисертацији покриле су области лексикографије, етимологије, деривације. Поред тога, резултати рада на овој дисертацији допринели су и другим научним областима са којима се ономастика неминовно додирује: историји, географији, етнографији и др. Узевши све наведено у обзир, може се закључити да је значај и научни допринос резултата ове дисертације велики.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Кандидат мср Сандра Савић показивала је самосталност у раду од самог приступа теми до коначног обликовања дисертације. Висок степен самосталности исказан је током прикупљања грађе, што је подразумевало одлазак на терен који обухвата 34 села на подручју Запања. Боравак на терену изискивао је и претходне припреме: проналажење одговарајућих информатора, избор информатора, процену поузданости информатора, комуникацију са њима, бележење грађе, проверу забележене грађе поновним одласком на терен. У том смислу, мср Сандра Савић показала је самосталност и додатно развила способности теренског прикупљања лексичког материјала. Коришћењем адекватне литературе и применом препоручених приступа анализи ономастичке грађе, кандидаткиња је приступила обради микротопонима као специфичног лексичког слоја на начин који је довео до релевантних резултата и закључака.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

Концепција и садржина докторске дисертације под називом *Микротопонимија Запања – семантичко-творбени аспект* несумњиво показује успешно реализоване постављене циљеве и задатке. Прикупљен је велики број микротопонима са подручја Запања, о чему сведочи исцрпан *Речник микротопонима*, који је саставни део дисертације. На тај начин је испуњен циљ очувања овог лексичког слоја српског језика. Грађа је систематизована на одговарајући начин који је очекиван у ономастичким истраживањима. Класификовање према семантичким пољима и творбеним групама примењено је како би се детаљније и потпуније приступило анализи. Микротопоними Запања анализирани су из два угла: лексичко-семантичког и структурално-творбеног. Свеобухватним приступом сваком микротопониму разрешен је мотивациони и деривациони план читавог микротопонимског система области Запања. Упоређивањем постављених циљева и реализације самог истраживања и његових резултата, може се закључити да је мср Сандра Савић веома успешно урадила дисертацију *Микротопонимија Запања – семантичко-творбени аспект*.

КОМИСИЈА

Број одлуке НСВ о именовању Комисије 818-01-1/25-35

Датум именовања Комисије 28. јануар 2025. године

Р. бр.	Име и презиме, звање		Потпис
1.	Др Мирјана Петровић-Савић, виши научни сарадник	председник	Мирјана Петровић-Савић
	Српски језик (Научна област)	Институт за српски језик САНУ (Установа у којој је запослен)	
2.	Др Татјана Трајковић, ванредни професор	ментор, члан	Т. Трајковић
	Српски језик (Научна област)	Филозофски факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	
3.	Др Мирјана Илић, ванредни професор	члан	Мирјана Илић
	Српски језик (Научна област)	Филозофски факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	
4.	Др Александра Јанић Митић, ванредни професор	члан	А. Јанић Митић
	Српски језик (Научна област)	Филозофски факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	
5.	Др Јелена Стошић, доцент	члан	Јелена Стошић
	Српски језик (Научна област)	Филозофски факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	

Датум и место:

18. 2. 2025.

Ниш, Београд